

РЕЦЕНЗІЯ НА ВИДАННЯ

«Сучасне щоденникознавство: бібліографічний покажчик» [укладач – І. М. Сирко]. – Дрогобич : Коло, 2013.

Посилений інтерес науковців до організації дослідницької роботи, зокрема удосконалення методології й методики опрацювання різножанрового лінгвістичного матеріалу, оптимізації наукових досліджень, спричинює появу оригінальних праць, які вирізняються і концептуальною спрямованістю, і типом репрезентації опрацьовуваного об'єкта дослідження. Одним із таких є, на нашу думку, видання «Сучасне щоденникознавство: бібліографічний покажчик» (автор – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германських мов та перекладознавства ДДПУ імені Івана Франка І. М. Сирко), яке має підстави претендувати на статус помітного явища у теорії та практиці українського щоденникознавства.

Ерудованість авторки рецензованого «Покажчика», її незаперечна обізнаність із найширшим колом діаріумологічних досліджень найрізноманітніших форматів (від невеликих за обсягом розвідок до фундаментальних монографічних праць) стали запорукою не тільки ґрунтовного узагальнення, а й передусім виваженої систематизації досвіду своїх попередників, уможливили стратифікацію бібліографічного корпусу (охоплює близько 1300 наукових праць, серед яких – автореферати дисертацій, монографії, рецензії, довідкові видання, статті в наукових збірниках, у матеріалах науково-практичних конференцій, публікації у фахових виданнях і науково-методичних журналах) за кількома визначальними параметрами – тематичним, жанровим, алфавітним.

Осмилюючи науковий доробок із щоденникознавчої проблематики, І. М. Сирко поставила перед собою важливе завдання – удоступнити для дослідників (лінгвістів, літературознавців, істориків мови та літератури, культурологів тощо) максимальний обсяг інформації про наукову діаріумологічну літературу, подати відомості про її зміст та терміноапарат. Це, безумовно, сприяє уведенню у науковий обіг значного обсягу цінної і недостатньо актуалізованої на сьогодні фактичної інформації щодо історії, теорії та практики вивчення щоденника.

Чітку і прозору структуру покажчика формують чотири масштабні за обсягом уміщеного матеріалу розділи: «Бібліографія монографій та навчальних посібників», «Бібліографія публікацій у збірниках наукових праць, періодичних, довідкових та навчально-методичних виданнях», «Бібліографія авторефератів дисертацій» та «Рецензії». Намагання якомога повніше й інформативніше представити досліджуваний матеріал умотивовує запропоновані потенційним користувачам «Покажчика» лаконічні й водночас вичерпні анотації та ключові слова до кожної з традиційних та інноваційних бібліографічних позицій. Цю особливість вважаємо безумовною перевагою праці, яка заслуговує на окреме відзначення і схвалення. Водночас ознайомлення зі змістом названих вище структурних частин дає підстави констатувати, що рецензований бібліографічний покажчик виконаний кваліфіковано, достовірність зібраного й систематизованого матеріалу не викликає сумнівів.

Вдалим доповненням до бібліографічної частини «Покажчика» вважаємо розділ «Теоретико-методологічні засади сучасного щоденникознавства». Усвідомлюючи багатоаспектність проблеми побутування щоденника як самодостатнього жанрового утворення, неоднозначність сучасних підходів до його вивчення, І. М. Сирко пропонує історіографічний огляд актуальних для сучасної діаріумології теорій, систематизованих знань щодо соціокультурних тенденцій та історичних чинників, які мали визначальний вплив на його становлення й розвиток. Як © Кравець Л. В. Рецензія на видання «Сучасне щоденникознавство: бібліографічний покажчик» [укладач – І. М. Сирко]. – Дрогобич : Коло, 2013.

позитивний особливо відзначимо той факт, що авторка зіставляє суспільно-політичні та історико-культурні умови жанрової еволюції щоденника у різних лінгвокультурах, простежує збіги та відмінності на рівні національних типів мовомислення.

Вивчення типології щоденників становить окремий сегмент сучасних діаріумологічних студій. Проте, як слушно зазначають дослідники, в сьогоденній українській діаріумології поки що немає узагальнювальних праць із зазначеної проблеми. Отже, безперечно актуальною і вдалою вважаємо спробу І. М. Сирко здійснити детальний аналіз актуальних класифікаційних схем у межах щоденникового жанру. Авторка системно простежує класифікаційні характеристики щоденника, виявляє константні ознаки, які уможливають створення класифікацій щоденникових різновидів, з'ясовує методологічні можливості дослідження зазначеного жанру, що зумовлюють існування численних видів і підвидів, спричинюють «умовність» кожної з класифікацій з огляду на наявність у їх вимірах синкретичних зон. Позитивним є намагання І. М. Сирко здійснити власну стратифікацію текстів на групи та підгрупи за певними диференційними ознаками з опертям на оптимальні методи й прийоми їх систематизації. Сприймання основної інформації полегшує також графічне виділення важливих інформативних блоків (наприклад, ключових слів).

На окреме відзначення (окрім вміння авторки креативно мислити, об'єктивно подавати матеріал, узагальнювати теоретичні та практичні відомості), заслуговують компактно сформульовані висновки до всіх частин «Покажчика». Позитивно оцінюючи рецензоване видання «Сучасне щоденниковознавство: бібліографічний покажчик» (Дрогобич : Коло, 2013), висловлюємо переконання, що перед нами справді ґрунтовна, цікава, зважена в міркуваннях новаторська праця, яка може стати взірцем для написання досліджень такого типу.

Л. В. Кравець

доктор філологічних наук,

професор кафедри стилістики української мови

Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова